

ጎሠኝነትና ይሉኝታና ሀፍረት

ግርማ በላይ (gb5214@gmail.com)

እኔንስ ጎሊና ደሳለኝን መሆን አያምረውም ያለው ማን ነው ?

ባልቻና ደቻህ - ሐጎስና ማንጁስ እየተባባሉ፤

ከአጥናፍ እስካጥናፍ መላ ኢትዮጵያን ሲግጧት አደሩ።

እኔ ምን ቸገረኝ ግጥሙ ቢያምር ባያምር፤

ለግጥም ማማር አዝማሪ አለ አይደለም ወይ። (ብለዋል የፍቅር እስከ መቃብሩ ፊታውራሪ መሸሻ)

ያዝ እንግዲህ!

ሞቶ አበበ፣ ደርግ ባስታቀፈው በሶ ላይ እንደተጎለተ ጩቤ የጨበጠው ጫላ ድንገት ባነነና በያዘው ጩቤ በተለዩ ግብዝነትና ጭካኔ እንዲሁም ስግብግበነት አገር ምድሩን ይበጣጥሰው ገባ። ጩቤውን ከመጨበጡ ሁለት ዓመት እንኳን ሳይሞላው ገና ከጅምሩ አንስቶ እነሐጎስ 27 ዓመታት የፈጀባቸውን ሀገርን ለብቻ የመቆጣጠር ታላቅ ክፍለ ዘመናዊ ልክፍት በተግባር አሳዩ። ሞኝ ሲያጨበጭቡለት ይብስባቸዋል መሰለኝ የላኩት የውጭና የውስጥ ምንደኞች የሞራል ድጋፋቸውን ሲሰጡት ጊዜ በሞቅታና በስካር መናፈሉን ተያያዘው፤ የገዛ መቀበሪያ ጉድጓዳንም እያራቀ መቆፈሩን በስፋትና በጥልቀት ተያያዘው። “ጅል አይሙት እንዲያጫውት”። በዚህ የቴክኖሎጂና የዕውቀት ዘመን ይህን መሰል ሞኝነት አስገራሚ ነው።

ዘረኝነት መባሉ ካልቀረ በዚያው ልግፋብት - እኔ ግን በዚህ ቃል አላምንበትም። ምክንያቱም የአዳም ዘር አንድ ነው። በቀለምና በሃይማኖት ቢለያይም ዘሩ ግን ያው የሰው ዘር ነውና ልዩነቱ የጎሣና የነገድ እንጂ የዘር ሊሆን አይገባም እላለሁ። ለማንኛውም አሁንን ጨምሮ ባህላፍናቸው ሃያና ሠላሳ ዓመታት ውስጥ ዘረኝነትን እስከጥጉ አየን። የመጀመሪያው ከአሁኑ መባሉንም ታዘብን። እኔን ጨምሮ በአንዳንድ ጉዳዮች የአሁኑ ከመጀመሪያው ቀለል ያለ ቢመስልም በመሠረተ ሃሳብና በትርጓሜው ግን ዘረኝነት መገለጫዎቹና ገጽታዎቹ ሁሉ አንድና አንድ መሆናቸውን እንደመጀመሪያው ሁሉ በሁለተኛውም አረጋገጥን። ከሁሉም በባለ ግን ማንኛውም ዘረኝነት ይሉኝታቢስነትና ሀፍረተቢስት ዋና መገለጫው መሆኑ ነው።

ወደየትም ጥቅስና ምሁራዊ ትንተና ወይም ብያኔ (ድንፈያ) ሳንገባ ዘረኞች በሙሉ ልበ ሥውራን መሆናቸውን መረዳት ይገባናል። አንድ ሰው ዘረኛ ሆነ ማለት ከሰውነት ተራ ወጣ ማለት ነው። በቃ ያ “ሰው” ሰው አይደለም። ካለርሱ ዘር ሌላው ሰው ሳይሆን ከእንስሳም ያነሰ ፍጡር ነው። አንድ ምሳሌ እንይ - ጽዮናውያን የተቀረጹት በጽዮናውያን ዘር የበላይነት እሳቤ ነው። ለነሱ ሌላው እንስሳ ነው። እኛ እንስሳትን በምናይበት ዐይንና በምናስተዳድርበት መንገድ ጽዮናውያንም የነሱ ዘር ያልሆነን ሰው ያስተዳድራሉ - እንደነሱ አገላለጽ “ሰው”። ዘረኛ ተማሪ አልተማሪ ያው ነው። ዋናው እምነቱ ነው። ፕሮፌሰር ሕዝቅኤል እኮ የተማሪ ነው፤ መለስም እኮ የተማሪና “ልዑሉ”ን(ዘ ፕሪንስን) ጨምሮ ብዙ የክፋት መጻሕፍትን ያነበበ ነው። በነገራችን ላይ አልተመዘገበ ይሆናል እንጂ ዘረኝነት ሃይማኖት ነው - የራሱን ዘር እንደፈጣሪ የመመልከት(የማመን) ኃይል እምነት። ለአንድ ወያኔ “ቋንቋዩ ነሽ ድንግል”ን ከምትከፍትለት ይልቅ “እምበር ተጋዳላይ”ንና “ትግራይ አደይ”ን ብትከፍትለት እንትኑ ብቻ ሳይሆን ሁለመናው ይስቃል። ለአንድ አነግ “ሾሌ ያ ነጭ ጠላ”ን ከምትከፍትለት “አሙታቶታ አሮሚያ...” የምትለዋን የሀጫሉ ትሁን የጫልቱን ዘፈን ብትከፍትለት በደስታ ፈንጥዞ ገደል ሊገባ ይችላል። ዘረኝነት እስከዚህን ከአልጋ ወደ መንጋ ማነው ወደ ዐመድና አፈር አውርዶ ይፈጠፍጣል። ታዲያ በዚህ ይተከዛል ይጸለያልም እንጂ ይሳቃል? በምትገርም ዓለም ውስጥ እንደምትኖር ተገነዘብክልኝ?

በኛም ሀገር ሕወሓታውያንና አነግ/አህዲዳውያን (በሚሊዮኖች ይቆጠራሉ!) ሌሎቻችንን በተለይም አማራ የሚባሉትን እንደ አህያ ያዩናል - እንዳታዘኩባቸው እንዳታሾፉባቸውም። ይህ ጠባይ መጥፎ በሽታ ነው። በሽታው ደግሞ መድኃኒት የለውም። መድኃኒቱ የአመለካከት ለውጥ ነው፤ የአስተሳሰብ ዕድገት ነው። ሂትለር ራሱ በብዙ መቶኛ ይሁዲ ሆኖ በማወቅም ይሁን ባለማወቅ ማይምነቱ አሳውሮት ባልሆነው የአርያን ዘር ፍቅር ተለክፎ ስንት ሚሊዮን የራሱን ሕዝብ እንዳጠፋ እናስታውስ። መለስ ዜናዊ በተለይ ሰይጣናዊ የዘረኝነት መንፈስ ተሞልቶና በጥላቻና በበቀል ታውሮ ስንት ሚሊዮን ዜጎችን በተለይም አማራችን እንዳጠፋ እናስብ። በአርመኖች ላይ፣ በኮሶቮ ሙስሊሞች፣ በኩርዶች፣ በግብጽ ክርስቲያኖች፣ በአራቅ ሱኒዎች፣ በአፍጋኒስታን፣ በሦርያ፣ በየመን፣ የደረሰውንና እየደረሰም ያለውን ዘርና ሃይማኖት ላይ የተንተራሰ ዕልቂት እናስተውል።...

የኞች ቁሎች አሁን እየሠሩት የሚገኙትን ወደጠቃቀስኳቸው የሞት ድግሶች የሚያመሩንን ነገሮች ደግሞ አንዝንጋ። አቢይ አህመድ ለሚዲያ ቅርብ ይመስለኛል። ምን እንደምንል ብቻ ሳይሆን ምን እንደሚሉንም ያውቃል። ማወቅ ብቻውን ግን በቂ አይደለም። ዕውቀትን ወደ ጥበብ መለወጥ ነው የሰው ልጅነት ዋና መለኪያና ተግዳሮት። የንግግር ማግርም አይደለም። የሥልጣን ቦታን መቆጣጠርም አይደለም። እነዚህ ነገሮች ዐይንን የሚያጥበረብሩ አወስላች ነገሮች ናቸው። ቃልን የሚያሳጥፉ መጥፎ አማላዮች ናቸው። ግን ግን ሁሉም ይከዳሉ። ሲከዱ ደግሞ ክፉኛ አዋርደው ነው። አቢይ ይህን ቀላል ሎጂክ አያውቅም አልልም። ግን ሥልጣን መጥፎ ነው፤ ሣጥናኤልንም ከከብሩ ያዋረደው ይሄው ልክፍት ነው።

እናም “በኢትዮጵያ ዘረኝነት እየከፋ መጥቷል፤ አሮሞው ሁሉንም በግልጽ እየተቆጣጠረ ነው፤ የፕሮቴስታንት እምነት ተከታዮች ፖለቲካውን በግልጽና በግላጭ እየተቆጣጠሩ እነሱ የማይወዷቸውን የእምነት ቤቶችና ምዕመናንን ለአደጋ እየጋበዙ ነው፤ ወዘተ.” የሚሉ አስተያየቶች ከወዲያ ወዲህ ሲሰነዘሩ አቢይና መንግሥቱ አያውቁም አይባልም። በደምብ ያውቃሉ። “ተጨፈኑ ላሞኛችሁ” የምትል በተለይ ኢሕአፓ አዘውትራ የምትጠቀምባት አባባል አለች። አቢይም በዚህች አባባል የተማረከ ይመስለኛል። እየሣፈሩ እየሣፈሩ ሰውን እያባበለ ወደ ገደል ይዞን እንዳይነጉድ እሰጋለሁ። ንግግርና ተግባር ዐይንና ናጫ ሆነውበታል። ከሚሾማቸው ሰዎች ከጴንጤ ውጪ አንድ ሰው አላውቅም፤ ከሚሾማቸው ውስጥ ዕድሜያቸው በአማካይ ከአርባ አምስት ዓመት ውጭ አንድም ሰው አላውቅም። ስለዚህ - ሒሳባዊ ድምዳሜ ነው - ስለዚህ አቢይ አህመድ ከጴንጤና ከሚታዘዙለት ወጣቶች ውጪ አይሾምም ማለት ነው - በቃ። በመረጃ ያሳምነኝ - ማለቱ አንባቢን ያሳምን። እኔ በባዳ አልቆጣም፤ በጨለማም አላፈጥም። “የኔ ባልሆነ ሀገር”ና የኔ ባልሆነ ምድራዊ ዓለም ይህ ቀረኝ የምል ገልቱ አይደለሁም። በዜግነቴ ከሁሉም አንዱን የመሆን ሙብት ቢኖረኝም የምመኘው አንድ ነገር ብቻ ነው - አምላኬ የሀገሬን ትንሣኤ አሳይቶ በማግሥቱም ቢሆን እንዲወስደኝ። ወደመነሻየ ልሂድና ነገሬን ልቋጭ።

.... በዚህ የሕይወት ውጣ ውረድ መሀል ነው እንግዲህ በሣቅ ያፈገገችኝን የትናንት ሹመት እንደዘበት የተመለከትኳት።

ሹመቱ በብቃትና በችሎታ ሊሆን ይችላል። የአሹዋሹዋሙ ዓላማ (ኢንቴንሽን) እንጂ ማን የት ላይ ተሾመ እኔን ብዙ አያስጨንቀኝም - ሲፈልግ ዝንጀሮም ይጎልታበት። ግን “በብቃትስ ቢሆን ሁሉንም ቦታዎች አሮሞ መያዝ አለበት ወይ? ከሌሎች ጎሣዎች ሰው ጠፋ ወይ? አሁን ማ ይሙት ቴሌን ሊመራ የሚችል ትግሬ ወይም ወላይታ ወይም ጉራጌ ወይም ሶማሌ ጠፍቶ ነው? ምን እያደረጉ ነው?” ብሎ የሚጠይቅ ጀግና ቢነሳ እነ አቢይ መልስ የሚኖራቸው አይመስለኝምና ለዚህ ዓይነቱ የሚጠበቅ ጥያቄም መልስ እንዲያዘጋጁ ለመጠቀም ነው አነሳሴ። “የበላችው ያስገሳታል በላይ በላዩ ያጎርሳታል” እንዲሉ የሰው ሃሜት የማይሞቃቸው የማይበርዳቸው ሰገጤዎቹ አህዲዶች ከናካቴው ምን ይሉኝን አሸቀንጥረው ጥለው የሚሠሩትን ያጡ ይመስሉኛል። በአንድ በኩል ከፍ ሲል እንዳልኩት እነሱም በተያዙበት ህመም ሳቢያ በሚሠሩት መጥፎ ሥራ ያሳዝናሉ።

አሁን ጭንቀቴ ለነሱም ነው። የጅል ሰው መጥፎ የሥራ ውጤት ደግሞ ለራሱ ብቻ አይደለም። ለንጹሐንም ይተርፋል። ተሹዋሚው ባልቻ ሬባ የተባለው አነግ/አህዲድ የመጀመሪያ ዲግሪ አለው። 15 ዓመታትን በሥራ ላይ ኖሯል። ወጣት ቢጤ ነው። ሃይማኖቱ ርግጠኛ ነኝ ጴንጤ ነው። አቢቹ ሥልጣን ላይ እያለ መቼም ካለ ጴንጤ ሌላ አይሾምም ብዬ ነው። በግል የማውቃቸው ሦስት ያህል ሹመኞች ለምሳሌ በሰማምን የማያውቁ ፕሮቴስታንት ናቸው። ... (በነገራችን ላይ ሁሉም ተሸዋሚ አርቶዶክስ ይሁን ወይም በከታ ይሾ እያል አይደለም - በጭራሽ። አካሄዱና የሥራ አፈጻጸማቸው ሸርና ተንኮል እንዲሁሙ ዓለም አቀፉ የኢሉሚናቲዎች ሤራ የሚንጸባረቅበት በመሆኑ ብቻ ነው ይህን ሹት እየተቃወምኩት ያለሁት። ዝርዝሩ ብዙ ነው - ኪስን ማለትም አእምሮን ይቀዳል።)

አቢያቸው አሁን አሁን ወጥ እየረገጠች መጣች። ወጥ መርገጥ ጥሩ ነው። የራስን መስቀያ ገመድ በራስ መጎንጎንም ጥሩ ነው፤ የሀገርንና የሕዝብን የስቃይ ዘመን ያሳጥራልና። ፍየል ስትቀብጥ ሾል ማሸተት ትጀምራለች አሉ። መልካም ዕድል ይከተር አቢይ አህመድ። ቻው።